

Managementstatuut VO
stichting BOOR
maart 2014

Managementstatuut stichting BOOR, versie VO, deel 1

1. Inleiding

De Wet op het voorgezet onderwijs schrijft in artikel 32 voor dat het bevoegd gezag, na overleg met de rectoren, directeuren, conrectoren en adjunct-directeuren, en indien van toepassing, met de centrale directie(s) een managementstatuut vaststelt. In dit managementstatuut moet worden vastgelegd wat de taken en bevoegdheden van de schoolleiding zijn, die zij namens het bevoegd gezag kan uitoefenen. Daarnaast dienen ook richtlijnen voor de uitoefening van die taken en bevoegdheden te zijn opgenomen.

Parallel aan de verheldering van de bestuurlijke kolom binnen BOOR, de verhoudingen tussen college van bestuur en schoolleiding, loopt het proces van verheldering van de sturingskolom. Voor het goed functioneren van de scholen en scholengroepen binnen BOOR, is het van belang dat er duidelijkheid bestaat over de verhoudingen tussen de verschillende leidinggevende posities. Dit wordt geregeld in het deel van het managementstatuut dat op schoolniveau of op het niveau van een scholengroep de taken en bevoegdheden van het management beschrijft. Dit tweede deel van het managementstatuut geeft transparantie over de verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden in de sturingskolom en het kan de positie van het management in de school of scholengroep versterken.

De kaders in het managementstatuut zijn leidend bij de eigen keuzes van scholen of scholengroepen waar het gaat om de inrichting van de eigen organisatie. Dit is gebaseerd op o.a. de integrale verantwoordelijkheid van de schoolleider voor de eigen organisatie en ruimte voor de eigenheid van iedere school met een herkenbaar en onderscheidend profiel. De vaststelling van dit deel van het managementstatuut gebeurt derhalve door de centrale directie, maar pas na toetsing en advisering door het college van bestuur van BOOR.

Waar in het managementstatuut de verdeling van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden tussen bestuur en directie in algemene zin en voor onbepaalde tijd wordt aangegeven, worden in een managementcontract (zie bijlage 1) de specifieke doelstellingen voor een bepaalde periode beschreven (zie bijlage 2). Het managementcontract is een zakelijke afspraak tussen twee managementniveaus. Het contract wordt afgesloten tussen college van bestuur en directeur of rector. Het wordt ook afgesloten tussen directeur of rector en schooldirecteur of locatieleider. De inhoud van de contracten moet worden afgestemd op de taakverdeling zoals die in het managementstatuut is vastgelegd. Met het afsluiten van een managementcontract wordt het eigenaarschap voor het bereiken van de doelen uit het jaarplan en de uitvoering van de projecten uit de portefeuille vastgelegd.

2. Uitgangspunten van degelijk (be)sturen

De grondslag van het managementstatuut BOOR wordt gevormd door de aanbevelingen van de Commissie governance openbaar onderwijs. Kern is de bestuurstaak: 'namens de maatschappelijke omgeving er op toezien dat de organisatie bereikt wat die zou moeten bereiken en het onaanvaardbare vermijdt'.

Centraal hierbij staat 'toezien' en 'vertrouwen', wat impliceert dat het bestuur toeziet op de schoolleiding (rector, directeur) en niet op diens stoel gaat zitten. De directeur of rector moet er op kunnen rekenen dat het college van bestuur niet zelf tot aansturing van anderen in zijn school overgaat. Omgekeerd moet hij beseffen dat hij verantwoordelijk wordt gesteld voor alles wat er door hem zelf en onder zijn leiding geschiedt. Het bestuur doet dat namens een grotere achterban, in het geval van een onderwijsinstelling: 'de gemeenschap', waartoe in ieder geval de ouders behoren.

Een andere belangrijke implicatie is, dat er streng en systematisch op wordt toegezien, dat de doelen bereikt worden en dat het bestuur zich niet concentreert op de activiteiten die plaats vinden. Verder geeft het bestuur aan, welke middelen en methodes om de doelen te bereiken men niet aanvaardbaar vindt.

Het voorgaande model vormt tevens de grondslag voor de sturing binnen de school of scholengroep. Voor het VO geldt kijkend naar de verhoudingen tussen centrale directie en locatiedirecteuren, en locatiedirecteuren en teamleiders, dat er sprake is van doormandateren van verantwoordelijkheden en bevoegdheden.

Andere belangrijke sturingskaders zijn het INK-managementmodel; een middel om tot totale kwaliteitszorg te komen, en het cyclische proces van 'Plan, Do, Check, Act' (PDCA). Ook heeft de scholengroep een eigen planning en controlcyclus ingericht, die wordt afgestemd op de planning en controlcyclus binnen BOOR (zie bijlage).

In de volgende paragraaf wordt nader op deze genoemde kaders ingegaan aan de hand van de sturingsfilosofie van de stichting BOOR.

3. Sturingsfilosofie van de stichting BOOR

De sturingsfilosofie van stichting BOOR is kernachtig omschreven in de aanbevelingen hierover van de Commissie governance openbaar onderwijs.

Verantwoordelijkheden liggen op het schoolniveau, tenzij kwaliteit en doelmatigheid aanwijsbaar een hoger schaalniveau noodzakelijk maken (het subsidiariteitsbeginsel).

Creëer daarbij een bestuurs- en managementcultuur van bescheidenheid en eenvoud, vertrouwen en integriteit, transparantie en verbondenheid, maar ook van afspraak is afspraak.

Wees dienstbaar aan het primaire proces in de school.

De managementstructuur wordt op deze sturingsfilosofie aangepast. Dit vanuit de overtuiging dat excellent (ingericht) leiderschap van significante betekenis is voor de leerprestaties en de ontwikkelingskansen van leerlingen. De uitgangspunten bij deze verandering zijn voor alle onderwijssectoren gelijk. De wijze waarop deze verder vorm krijgen in de nieuwe structuur kan echter per sector verschillen. Op basis van onderzoek, analyse en conclusies wordt gedifferentieerd per sector; daarmee wordt recht gedaan aan de eigenheid van elke sector.

Onderleggers voor de nieuwe management- en organisatiestructuur zijn het subsidiariteitsbeginsel, de professionele cultuur en de leiderschapsvisie van BOOR. Er wordt ingezet op een beperkt(er) aantal managementfuncties en –lagen. In het stroommodel op de titelpagina wordt dit geïllustreerd. Concreet betekent dit:

- Recht doen aan verschillen tussen de onderwijssectoren; portefeuilleverdeling college van bestuur (adviesrapport Commissie governance openbaar onderwijs).
- Een kritische blik op welke managementfuncties nodig zijn en waarom in relatie tot onder andere de bijdrage aan de overkoepelende visie van BOOR, stuurbaarheid van de organisatie en kwaliteit van onderwijs.
- Verantwoordelijkheden liggen op schoolniveau, tenzij kwaliteit en doelmatigheid een hoger schaalniveau noodzakelijk maken (adviesrapport Commissie governance openbaar onderwijs). Dit betekent ook dat binnen een (grote) school verantwoordelijkheden inzake het primair proces zo laag mogelijk in de organisatie liggen, tenzij kwaliteit en doelmatigheid een hoger niveau noodzakelijk maken.
- Op alle leidinggevende niveaus een integrale oriëntatie; een brede gerichtheid op onderwijs, personeel, financiën, faciliteiten en dergelijke. Dat is niet automatisch ook integrale *verantwoordelijkheid* (formele besluitkracht op genoemde terreinen). Wel dat er, met als vertrekpunt het primaire proces (onderwijskundig leiderschap), in samenhang wordt gedacht en gestuurd. Men beredeneert consequenties van voorgenomen plannen/keuzes op een bepaald terrein voor andere gebieden, doet onderbouwde voorstellen en overziet de bredere complexiteit. Of er sprake is van integrale *verantwoordelijkheid*, wordt per sector geregeld en vastgelegd in management- en directiestatuten en functiebeschrijvingen.
- Intrinsiek gemotiveerde schoolleiders met een open en lerende houding die werken volgens afspraak is afspraak, elkaar en medewerkers aanspreken, zich kwetsbaar durven opstellen, opbrengstgericht werken, verantwoordelijkheid nemen en verantwoording willen afleggen. Medewerkers voelen zich verantwoordelijk voor wat zij doen.

4. Artikelen

Artikel 1 Definitiebepaling

In dit managementstatuut wordt verstaan onder:

Bestuur: het bestuur van de stichting BOOR, gevormd door de leden van het college van bestuur en de leden van het algemeen bestuur gezamenlijk, tevens het bevoegd gezag over de scholen van de stichting BOOR.

Algemeen bestuur: het algemeen bestuur houdt toezicht op de werkzaamheden en het beleid van het college van bestuur en de algemene gang van zaken binnen de stichting; het staat daarbij het college van bestuur met raad ter zijde.

College van bestuur: het dagelijks bestuur van de stichting BOOR.

Dienst: organisatorische eenheid binnen de stichting BOOR, niet zijnde een school of scholengroep, te weten de centrale dienst, BOOR Expertise en Early Bird.

Wet: de Wet op het voortgezet onderwijs.

College van schoolleiders: alle rectoren en directeuren van de scholen voor voortgezet onderwijs van de stichting BOOR.

Algemene directie: rector/centrale directie en locatiedirecteuren van de scholen voor voortgezet onderwijs.

Centrale directie: de centrale directie als bedoeld in artikel 32a van de wet.

Rector: de rector als bedoeld in artikel 32, tweede lid van de wet.

Scholengroep: een school in het voortgezet onderwijs met meerdere locaties, die zich kenmerken door een eigen onderwijskundig profiel.

Directeur: de directeur als bedoeld in artikel 32, tweede lid van de wet, hieronder ook begrepen de directeur van de centrale dienst van stichting BOOR, de bovenscholse directeur zorg van BOOR Expertise, en de directeur van Early Bird.

Locatiedirecteur: de integraal verantwoordelijk leidinggevende van een locatie van de scholengroep in het voortgezet onderwijs.

Schoolmanagement: centrale directie, locatiedirecteuren en teamleiders in het voortgezet onderwijs.

Locatiedirectie: de locatiedirecteur en de teamleiders in het voortgezet onderwijs.

Teamleider: de leidinggevende van een team van docenten/mentoren in het voortgezet onderwijs.

Managementstatuut: het statuut zoals bedoeld in artikel 32-c van de wet.

Artikel 2 Vaststelling en wijziging van het managementstatuut

Lid 1

Het college van bestuur stelt het managementstatuut en iedere wijziging van het managementstatuut vast. Het college van schoolleiders wordt in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen over de vaststelling en iedere wijziging van het managementstatuut.

Lid 2

Het college van schoolleiders wordt in de gelegenheid gesteld hierover met het college van bestuur overleg te voeren, voordat het advies wordt uitgebracht.

Lid 3

Het college van bestuur stelt het college van schoolleiders zo spoedig mogelijk schriftelijk en met redenen omkleed op de hoogte of het aan het uitgebrachte advies gevolg wil geven.

Lid 4

Indien het college van bestuur het advies niet of niet geheel wil volgen, wordt het college van schoolleiders in de gelegenheid gesteld met het college van bestuur overleg te voeren, alvorens definitief over het advies te besluiten. Het college van bestuur brengt het definitieve besluit zo spoedig mogelijk ter kennis aan het college van schoolleiders.

Lid 5

Het college van bestuur legt in overeenstemming met het medezeggenschapsreglement het voorgenomen besluit tot vaststelling of wijziging van het managementstatuut ter advisering voor aan de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad voor het voortgezet onderwijs.

Artikel 3 Taken en bevoegdheden college van bestuur

Lid 1

- a. Het college van bestuur komt in de stichting alle bevoegdheden toe, die niet door de wet of de statuten aan andere organen zijn opgedragen.
- b. De taken en de bevoegdheden van het college van bestuur zijn vastgelegd in de statuten.
- c. Het college van bestuur heeft de algemene eindverantwoordelijkheid voor de openbare identiteit, de instandhouding van de scholen, de kwaliteit van het onderwijs en de bedrijfsvoering.
- d. Het college van bestuur is verantwoordelijk voor een brede verankering van de stichting BOOR en al zijn scholen in de samenleving.

Lid 2

Het college van bestuur, onverminderd het bepaalde in lid 1:

- a. stelt een strategisch beleidsplan voor de stichting BOOR vast en op basis van dit strategisch beleidsplan jaarlijks een jaarplan voor de stichting BOOR;
- b. neemt besluiten met betrekking tot de instandhouding van de scholen waaronder begrepen is de fusie, de verhuizing en de opheffing van een nevenvestiging of dislocatie van de scholen;
- c. stelt het (meerjarig) bestuursformatieplan vast;
- d. gaat samenwerking aan met andere instellingen;
- e. verkrijgt, bezwaart en vervreemdt onroerend goed;
- f. benoemt, schorst en ontslaat de directeuren en rectoren;
- g. stelt ter vaststelling door het algemeen bestuur de begroting, de jaarrekening en het jaarverslag van de stichting BOOR op en draagt zorg voor de verklaring van een accountant bij de jaarrekening;
- h. stelt een begrotingsbrief op, waarin de kaders zijn vastgelegd vast voor de begrotingen van de scholen;
- i. voert de functionerings- en beoordelingsgesprekken met de directeuren en rectoren;
- j. stelt het managementstatuut vast;
- k. stelt het medezeggenschapsstatuut en het medezeggenschapsreglement vast.

Lid 3

Het college van bestuur voert het overleg in het decentraal georganiseerd overleg en met de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad.

Artikel 4 Taken en bevoegdheden van directeur, rector en de bovenschoolse directeur

Lid 1

De directeur of rector in het voortgezet onderwijs – binnen de kaders zoals gesteld in artikel 3 van dit statuut en met inachtneming van de beleids- en financiële uitgangspunten, die door het college van bestuur zijn vastgesteld –:

- a. is vanuit een integrale benadering verantwoordelijk voor de school, scholengroep of dienst; hij stelt een strategisch beleidsplan voor zijn school, scholengroep of dienst vast en op basis van dit strategisch beleidsplan jaarlijks een jaarplan;
- b. draagt mede zorg voor de voorbereiding, advisering en de uitvoering van het beleid en de besluiten, zoals genoemd in artikel 3 van dit managementstatuut;
- c. is verantwoordelijk voor de aan de school, scholengroep of dienst toegekende financiële middelen en stelt daartoe een begroting en een meerjarenbegroting op voor zijn school, scholengroep of dienst;
- d. doet uitgaven voor zover deze voortkomen uit de begroting en het jaarplan.
- e. stelt het (meerjarig) formatieplan vast voor de school, scholengroep of dienst;

- f. gaat samenwerking aan met andere instellingen;
- g. voert namens het bevoegd gezag het overleg met de medezeggenschapsraad, overeenkomstig het bepaalde in artikel 6, lid 5 van de Wet medezeggenschap op scholen.
- h. draagt zorg voor een brede verankering van de school of dienst in de samenleving;
- i. voert overigens alle taken en verantwoordelijkheden uit die in de bij zijn functie behorende functiebeschrijving zijn opgenomen.

Lid 2

De directeur of rector in het voortgezet onderwijs:

- a. vertegenwoordigt BOOR en de school of scholengroep in extern overleg;
- b. vertegenwoordigt BOOR en de school of scholengroep op gemeentelijk of landelijk niveau;
- c. is, gezamenlijk met de andere leden van het college van schoolleiders, medeverantwoordelijk voor de strategische beleidsvoering in de eigen sector.

Lid 3

De directeur of rector in het voortgezet onderwijs:

- a. geeft leiding aan de onder hem ressorterende school, scholengroep of dienst en voert functionerings- en beoordelingsgesprekken met de directeuren van scholen, locaties of met de medewerkers de dienst;
- b. is verantwoordelijk voor de kwalitatieve en kwantitatieve, personele en financiële resultaten van de onder hem ressorterende school, scholengroep of dienst; hij maakt daartoe prestatieafspraken met het management van de scholen of van de afdelingen binnen de school;
- c. benoemt schorst, (her)plaatst en ontslaat (inclusief de toepassing van disciplinaire maatregelen) binnen de door het college van bestuur vastgestelde kaders het personeel van de school, scholengroep of dienst;
- e. is bevoegd tot het nemen van disciplinaire maatregelen met betrekking tot de leerlingen van de school of scholengroep.

(De toedeling van taken en verantwoordelijkheden aan leden van het schoolmanagement, zoals bijvoorbeeld locatie- en teamleiders, wordt separaat en schoolspecifiek beschreven en vormt na advisering door de medezeggenschapsraad van de school en vaststelling door de directeur of rector een integraal onderdeel van dit managementstatuut.)

Artikel 5 Regeling toedeling, bestemming en aanwending van de bekostiging

Lid 1

Het college van bestuur stelt de criteria vast die worden toegepast bij de verdeling van de totale lumpsum tussen de gemeenschappelijke voorzieningen op bovenschools niveau en de voorzieningen op schoolniveau en de criteria die worden toegepast bij het verschuiven van middelen tussen de afzonderlijke scholen. Het college van schoolleiders wordt in de gelegenheid gesteld om over de vaststelling van deze criteria advies uit te brengen.

Lid 2

Het college van schoolleiders wordt in de gelegenheid gesteld hierover met het college van bestuur overleg te voeren, voordat het advies wordt uitgebracht.

Lid 3

Het college van bestuur stelt het college van schoolleiders zo spoedig mogelijk schriftelijk en met redenen omkleed op de hoogte of het aan het uitgebrachte advies gevolg wil geven.

Lid 4

Indien het college van bestuur het advies niet of niet geheel wil volgen, wordt het college van schoolleiders in de gelegenheid gesteld met het college van bestuur overleg te voeren, alvorens definitief over het advies te besluiten. Het college van bestuur brengt het definitieve besluit zo spoedig mogelijk ter kennis aan het college van schoolleiders.

Lid 5

Het college van bestuur stelt de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad in de gelegenheid advies uit te brengen en voorstellen te doen over:

- a) de criteria die het college van bestuur toepast bij de verdeling van de totale lumpsum tussen de gemeenschappelijke voorzieningen op bovenschools niveau en de voorzieningen op schoolniveau.
- b) de criteria die het college van bestuur toepast bij het verschuiven van middelen tussen de afzonderlijke scholen.

Artikel 6 Rapportage en verantwoording

De directeur of rector informeert het college van bestuur - overeenkomstig de door het college van bestuur vastgestelde richtlijnen- over het verloop en de resultaten met betrekking tot de onder artikel 4 genoemde bevoegdheden.

Artikel 7 Schorsing en vernietiging van besluiten

Lid 1

Het college van bestuur kan een besluit of maatregel van de directeur of rector wegens strijd met enig geldende regeling en/of wegens mogelijke schade aan de belangen van de stichting BOOR en zijn scholen bij gemotiveerd besluit geheel of gedeeltelijk vernietigen.

Lid 2

Het college van bestuur kan een besluit of maatregel van de directeur of rector schorsen, indien het besluit of maatregel naar zijn oordeel voor vernietiging in aanmerking komt. Ziet het college van bestuur binnen twee weken, nadat het schorsingsbesluit is genomen, af van een vernietiging dan vervalt tegelijkertijd de schorsing.

Artikel 8 Budgethouder en budgetbeheer

Lid 1

De directeur of rector in het voortgezet onderwijs is budgethouder voor de aan hem toegekende financiële middelen. De budgethouder gaat op rechtmatige wijze, conform het inkoopbeleid, contracten aan en verricht op rechtmatige wijze uitgaven.

Lid 2

Ondanks het feit dat de budgethouder is gemandateerd voor het gehele budget blijft de eindverantwoordelijkheid bestaan voor de mandaatgever, zijnde het college van bestuur. Deze verantwoordelijkheid wordt zichtbaar doordat de mandaatgever in sommige gevallen vooraf zijn instemming moet geven bij besteding van het budget.

Instemming wordt gevraagd op basis van:

- afspraken vastgelegd in het inkoopbeleid en het managementcontract, gebaseerd op de omvang van de schoolorganisatie;
- wetgeving, verordeningen en politieke relevantie; deze worden expliciet aangegeven door de mandaatgever.

Lid 3

Indien budgetoverschrijding of budgetonderschrijding van meer dan € 50.000 of 5% van het beschikbare budget wordt verwacht, moet dit worden aangegeven aan de mandaatgever. In de melding dient te worden aangegeven wat de oorzaak, de gevolgen en de te nemen maatregelen zijn.

Lid 4

De budgethouder legt verantwoording af aan de mandaatgever. Het opstellen en de vaststelling van het jaarverslag en de jaarrekening vindt plaats conform de afspraken binnen het geheel van de planning-en-control-cyclus.

Behoudens later in rechte gebleken onregelmatigheden, ontlast de vaststelling van de jaarstukken de budgethouder van het daarin verantwoorde beheer.

Lid 5

Onverminderd de eigen verantwoordelijkheid kan de budgethouder de bevoegdheden met betrekking tot zijn budget mandateren.

Lid 6

Iedere budgethouder wijst een plaatsvervanger aan.

Lid 7

Mandatering van budgethouderschap wordt schriftelijk vastgelegd in een register. Dat geldt ook voor aanwijzing van plaatsvervangers. Het servicebureau van BOOR beheert het register.

Lid 8

Het budgethouderschap is in principe onverenigbaar met de registrerende administratie, bewarende kassier en controlerende functie.